

CALIU

Butlletí informatiu
d'Antics Escoltes i Guies de la FJS

3ª Època,
núm. 55
setembre 2020

El P. Casaldàliga a la porta del seminari de Barbastre amb J. Millán, J. Bosquet i J. Dalmau. Foto: J. Ponsa

Activitats

Editorial Pàg. 2

En la mort del bisbe

Casaldàliga Pàg. 3

Col·laboracions

Crònica de la pandèmia i els
seus efectes.- I. La situació
creada

Pàg. 5

La festa de Sant Ramon

Pàg. 8

Notícies

Ara fa 30 anys Pàg. 7

Manuel Subirà i Rocamora. Pàg. 10

Ramon de P. Ferret Pàg. 12

L'IPECC premia... Pàg. 12

Editorial

Qui ens havia de dir el mes de març que la trobada del dia 7 a Aitona per contemplar la florida dels fruiters seria la darrera d'aquest curs!

Però així ha estat gràcies a aquest virus del que sembla que només coneixem el nom i poca cosa més. Paraules com *pandèmia* i *confinament* s'han fet habituals al nostre llenguatge. Quan fins fa poc no teníem gaire clares les diferències entre epidèmia, endèmia i pandèmia ara hem fet un màster accelerat per utilitzar aquests termes amb propietat. Afegiu-hi cribatge, asimptomàtics, corbes de propagació, els índex de..., etc.

Sigui com sigui, la realitat i les normes que les autoritats cíviques i sanitàries ens han recomanat o imposat ens han obligat a suprimir les activitats que amb tanta il·lusió sempre hem preparat. De moment no preveiem un canvi pels mesos immediats.

Per tant, i en espera de temps millors, hem decidit posar-nos en contacte amb tots els nostres socis i amics editant un nou CALIU.

Llegiu-lo confiant que el proper curs puguem recuperar el ritme d'activitats. Veureu també que incorporem col·laboracions que ens ha semblat oportú incloure-les. **Això ens dona peu a oferir la possibilitat de que participeu si teniu algun tema, alguna afició, hobby, fotos històriques, anècdotes,.. que vulgueu donar a conèixer i compartir a la resta de socis. Animeu-vos!**

Recordant aquell punt de l'antiga llei escolta que deia "L'escolta somriu i xiula davant de les dificultats" confiem veure'ns aviat

Podeu veure uns primers exemples d'aquesta participació a les pàgines 7, 8 i 9.

En la mort del bisbe Casaldàliga

Text i fotos: Joan Millán

El passat dia 8 d'agost va morir Pere Casaldàliga, bisbe de Sao Félix d'Araguaia. La notícia va tenir ressò als mitjans de tot arreu, especialment als catalans. Poques vegades hi ha hagut tanta unanimitat al valorar les actuacions d'una persona entregada pràcticament durant tota la seva vida a la defensa dels més humils i pobres. La seva llarga vida (92 anys) ha estat un exemple de constància i entrega personal, enfrontant-se als poderosos, inclosa la jerarquia eclesiàstica, per intentar ser fidel i posar en pràctica el missatge de Jesús.

Hi ha un aspecte que, malgrat tot, ha estat poc conegut i que no hem vist publicat enlloc: la seva breu etapa com a consiliari escolta. Ho intentaré recordar.

No va ser una etapa llarga, però sí important per als qui el vam conèixer i tenir la sort de tenir estones de xerrada i de pregària amb ell. Parlem dels anys 50 i 60 del segle passat. Per tant, ell tenia al voltant dels 30 anys. Pertanyia a l'orde dels claretians i acabava de ser destinat al col·legi que aquests tenen a Barcelona. Feia uns quatre anys que, a petició del P. Elies Mateu, que aleshores era responsable de la "Juventud Cordinariana" havíem iniciat l'Agrupament "Pare Claret". Per trasllat d'aquest, el jove P. Casaldàliga el va substituir i al mateix temps li va tocar ser el nostre Consiliari.

Durant uns dos anys ell ens va acompanyar en les nostres activitats, compartint la seva dedicació amb la Joventut Cordimariana, el moviment dels "Cursillos de Cristiandad" que aleshores s'havien estès arreu, i les seves responsabilitats amb la comunitat claretiana.

Ja aleshores es deixava veure que la seva autèntica vocació era ser missioner, compartint-la amb la de poeta. La seva joventut inquieta no podia encaixar gaire amb la tranquil·litat que es pot respirar en la comunitat d'un convent dedicat a l'ensenyament. Ell aspirava a poder portar a la pràctica el sentit de la seva vocació i com que així ho reclamava, els seus superiors van pensar que possiblement es calmaria si tenint en compte les seves aspiracions de poeta i escriptor, l'enviaven a Madrid per dirigir les publicacions de l'orde. Crec que, tal com diu la dita, encara va ser pitjor el remei que la malaltia, i va continuar sent incòmode pels seus superiors.

No va trigar gaire a ser traslladat de nou i el van enviar a un altre destí: professor al seminari que els claretians tenien a Barbastre. Fou precisament allà que, aprofitant que anàvem camí de l'Aneto, quatre rovers de l'Agrupament vàrem anar a visitar-lo, com demostra la fotografia que adjuntem feta el 24 de setembre de 1962 i que des de aleshores he porat sempre a la cartera.

Tampoc a Barbastre va restar gaire temps i finalment va aconseguir realitzar el seu desig: ser enviat a missions. La resta ja es coneguda.

Només puc dir que els que vàrem tenir l'oportunitat de tractar-lo hem tingut sempre la impressió d'haver conegut una persona plena d'ideals i capaç de lluitar per ells, sense defallir. Com així ha sigut.

Quants "Casaldàligues" no ens caldrien avui per revitalitzar la nostra acomodada societat, l'Església i perquè no, el nostre escoltisme?

A Núria amb un grup de joves, entre ells alguns escoltes.

Crònica de la pandèmia i els seus efectes.- I. La situació creada

Text: Josep Pérez Franco

El nostre consoci Josep Pérez Franco es un col·laborador habitual de la revista digital L'UNILATERAL. A l'edició del 16 de maig d'aquest any va publicar un article sobre la pandèmia que, pel seu interès, ens ha semblat oportú fer-vos arribar. Evidentment exposa l'opinió de l'autor.

Hem sobreexplotat el nostre planeta de forma insensata i sense límits, pensant que som immunes a qualsevol accident natural, perquè disposem de totes les eines tecnològiques que ens protegeixen malgrat les nostres reiterades agressions. Ara la humanitat ha rebut una inesperada lliçó que no hauríem d'oblidar durant molts anys. Els fets ens obliguen a aterrar en la crua realitat i hem d'acceptar amb humilitat que som febles i vulnerables i que no podem viure de forma prepotent i superba.

Resulta paradoxal que en el moment que ens trobem a prop de vèncer el càncer i que els nostres científics ens auguren una esperança de vida de cent anys o més, apareix de sobte un virus desconegut, el Covid-19, de la família dels coronavirus, que canvia inexorablement la vida del planeta, ocasionant una pandèmia com la que vam registrar el 1918, anomenada grip espanyola, que va causar la mort de 40 milions de persones. Avui la grip, una de les modalitats del coronavirus, l'encarem sense por, perquè disposem d'una vacuna. Ara també succeirà, però conviurem amb la Covid-19 almenys durant un any. La potent maquinària científica mundial ja ha descobert que un medicament existent per una determinada patologia, el *remdesivir*, permet disminuir-ne els efectes, que de vegades són letals.

Estem experimentant les greus conseqüències de la pandèmia, tant en la salut com en l'economia, que pateix una brusca paralització mundial, de resultats encara imprevisibles. Les teories conspiratives que s'han esgrimit i que el president Trump invoca contínuament per tapar els seus desencerts, no sembla que tinguin gaire consistència.

La UE, davant d'aquesta greu situació d'abast mundial, **ha donat mostres de desunió**, d'inoperància, desconcert i manca de lideratge. Cada país ha tirat pel seu compte. Un cop més es posa en evidència que el projecte europeu és incomplet, ja que no existeix un marc polític comú amb suport jurídic, ni un govern supraestatal, tal com es va dissenyar per part dels constructors inicials de la unió. Aquest ambiciós projecte europeu ha quedat encallat a mig camí, contemplat amb notable satisfacció pels que pretenen ostentar l'hegemonia mundial. Aquesta actitud, per les persones amb esperit europeista, produeix frustració i condueix a definir la UE com un club d'estats, on cadascú procura protegir els seus interessos i treure'n el màxim de profit.

En el cas espanyol, el govern s'ha trobat amb una inesperada patata calenta.

Altres països europeus, que tampoc preveien aquesta pandèmia, havien fet guardiola, disposaven de material, llits als hospitals i UCI per al cas d'una situació de contingència. **El govern de l'Estat, ha actuat de forma improvisada** i ens sorprèn diàriament amb diferents iniciatives. La ciutadania espera que un cop passat l'ensurt inicial s'estableixi un pla d'actuació coherent, encara que modulable en funció de l'evolució de la situació. Hom sospita que hi ha forces alienes al mateix govern amb interessos contraposats que van marcant el rumb.

El primer error i més important ha estat el de centralitzar la conducció de la pandèmia a "la autoritat competent" que ens ha recordat el llenguatge del 23F, només faltava afegir: "por supuesto, militar". Ha estat en la pràctica l'aplicació generalitzada del 155. El govern estatal ha assumit tot el poder, ha delegat la direcció i coordinació al Ministeri de Sanitat. Aquesta decisió resulta mancada de lògica i coherència, i antagònica amb l'eficàcia que calia en aquests moments.

Aquest és un ministeri prescindible, perquè pràcticament no disposa de competències, ni estructura preparada per a aquesta funció, ja que foren traspassades a les comunitats autònomes, a Catalunya fa 40 anys i a la resta en fa uns 20 anys. Precisament la sanitat és una de les estructures més vàlides i sòlides de l'Estat i que millor funcionen, i que ha merescut un bon reconeixement de la comunitat científica i dels mateixos usuaris. Cada comunitat autònoma ha organitzat el seu sistema sanitari d'acord amb les necessitats i possibilitats. La sanitat pública i universal ha estat una de les grans conquestes socials, que pocs països del món desenvolupat en poden gaudir.

Convé recordar que l'any 1980, sent president el Sr. Jordi Pujol i conseller de salut el doctor Laporte, es va iniciar un procés de modernització i d'estructuració de la sanitat a Catalunya, que ha estat una de les actuacions més notables de l'etapa del president Pujol. La tasca de consolidació fou realitzada pel conseller Xavier Trias, però ja iniciada per ell mateix el 1983, quan va ostentar la Direcció General d'Ordenació i Planificació Sanitària. Tot queda recollit en el Llibre Blanc de la Sanitat de Catalunya. En la pràctica va suposar estructurar Catalunya en regions sanitàries i àrees bàsiques, dotar-les d'una xarxa d'hospitals i centres d'atenció primària per donar servei de qualitat i proximitat a tota la població. Malgrat no disposar dels recursos suficients, tenim bons hospitals de referència que són d'alta qualitat professional, que fan també una important tasca d'investigació que ha suposat un reconeixement mundial. Recentment Joseph Stiglitz, premi Nobel d'Economia, en la seva visita a Barcelona va declarar: "la sanitat que vostès gaudien era de les millors del món, fins que van començar a retallar el pressupost". Sobre el punt de les retallades m'hi referiré en un altre capítol.

Com hem pogut veure el pobre Sr. Salvador Illa, un home amb formació filosòfica, d'aspecte fúnebre i trist, ocupa el càrrec de ministre de sanitat per cobrir la quota de poder que li correspon al PSC, pensant que seria útil per a la taula de diàleg amb Catalunya, però mai ningú no havia imaginat que li cauria aquest embolic, que ha entomat de forma inalterable i indolent. El ministeri, per no tenir ni estructura, ni capacitat, ni pràctica, en la funció encomanada, ha tingut una actuació galdosa, que s'ha traduït en retards per manca de coneixement de les fonts de subministrament del material sanitari, de la seva homologació i poca aptitud per a la funció de distribució.

Tot plegat ha estat una mica caòtic i de resultats transcendentals, perquè ha suposat posar en joc vides humanes, que en aquestes circumstàncies es requereix velocitat, eficàcia i actuació professional per sobre de qualsevol altra consideració.

Aquesta actuació política resulta incomprendible i sorprenent, i demostra que en aquesta greu crisi, inèdita des dels anys 70, l'Estat ha reaccionat sota una concepció centralista i unitària que correspon a l'etapa predemocràtica i que posa en qüestió el model establert. Ens permet deduir que no es creuen aquest invent denominat "comunidades autónomas". No és descartable que s'hagi produït **una vulneració de la Constitució** de 1978, que en l'article segon diu taxativament que proclama el dret a l'autonomia de les nacionalitats històriques i de les regions que integren l'Estat. Fou una fórmula per diluir el pes de Catalunya i el País Basc, però té rang constitucional. Més endavant, quan es refereix a les competències de les Comunitats Autònomes, incorpora la sanitat i higiene. Davant d'aquesta flagrant actuació, el Govern català ha protestat cada dia, però ho ha hagut d'acceptar resignadament. L'exconsellera de salut, Marina Geli, va dir: "Crec que Catalunya s'hauria de negar a la centralització de les competències sanitàries".

Ara fa 30 anys

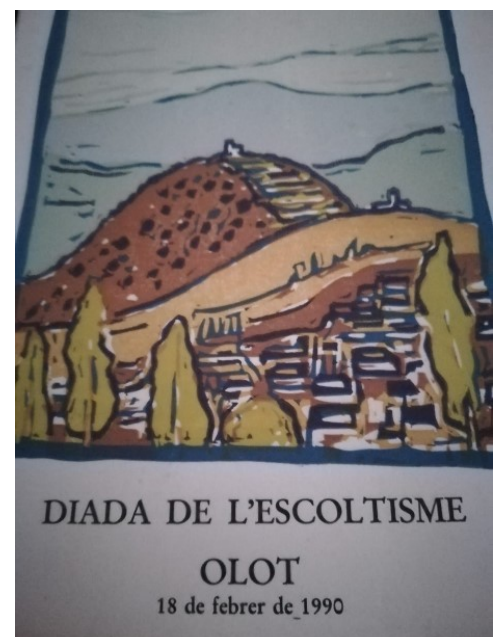
Text: Redacció

Imatge cedida per Josep M. Badiella

En anys anteriors (1988 i 1989) s'havia celebrat la Diada del Pensament a Vic i a Manresa. El 1990, però, es va celebrar per primera vegada la Diada Catalana de l'Escoltisme a Olot, amb visites als seus voltants ☑

Té raó, però l'endemà tindríem a sobre el 7è de cavalleria. Aquest tema, un cop transcorregut aquest període crític de l'estat d'alarma, portarà cua. Tota aquesta teoria que ens han venut de l'Espanya de les autonomies i el país més descentralitzat del món, així com tota la fanfàrria que desplega el PSC amb les seves dèries federalistes, han saltat pels aires i dinamitat aquest discurs que mai no hem acabat de comprar. Sort que mana el PSOE, que és aquell partit que ha oblidat que en el seu ideari proclamava el dret d'autodeterminació dels pobles d'Espanya.

Com sempre, ens hem d'espavilar com podem i sense esperar el proveïment que ha d'arribar de Madrid. Ens busquem la vida com ha dit el president Torra, comprant mascaretes i respiradors aquí i allà o produint-les a casa nostra. Al final Catalunya, malgrat la llosa que porta a sobre, només pot aspirar a funcionar amb els seus propis recursos i amb la seva iniciativa. Seria desitjable que algú pugui explicar de forma intel·ligible, serena i objectiva, **de què ens serveix pertànyer a un estat que paguem de forma generosa i exagerada**. Ens costa veure el retorn de la nostra contribució ☑

La festa de Sant Ramon

Text: Nuri Estany i Ramon Ten

Fotos: Web de l'Ajuntament de Sant Ramon

Hem rebut aquesta crònica d'una visita al santuari de Sant Ramon, a la Segarra, que ens sembla un exemple de les col·laboracions a que fem referència a la editorial de la pàgina 2.

El dia 31 d'agost, festivitats de Sant Ramon Nonat, vam anar a Sant Ramon, a la Segarra, on celebren la festa del seu sant patró.

Hi vam arribar abans de les 10 del matí. Al cap de poca estona va començar la processó dels tractors: n'hi havia de molt antics, un de l'any 1948, que s'engegava amb una maneta i feia una sorollada i una fumera terribles; d'altres, novíssims, amb ordinadors dins una cabina confortable.

Els tractors van fer els tres tombos al monestir de Sant Ramon, acompanyats per la música dels Montgrins.

El monestir pertany a l'orde de la Mercè. Tots els mercedaris que hi ha són sud-americans, però van fer l'ofici solemne en català, amb la música dels Montgrins.

A quarts d'una, al pati de l'escola, els Montgrins van fer una audició de sardanes, no ballades.

La festa continuava a la tarda, amb un concert a càrrec de la mateixa orquestra.

Nosaltres vam anar a dinar a Montfalcó Murallat i vam anar cap a casa, contents d'haver participat en una festa tradicional senzilla, però sentida

Manuel Subirà i Rocamora. In memoriam

Text: Jordi Costa

Foto: Joan Millán

En Manel Subirà, a la dreta, amb Jordi Costa, el dia que es va instal·lar a Can Cadena la seva col·lecció de filatèlia escolta i altres objectes i documents.

Estimats amics,

Quan vaig conèixer en Manel Subirà jo devia tenir 18 anys i va ser per fer d'Ajudant de Secció de la qual ell n'era el cap a la secció B de l'Agrupament Mare de Déu de Montserrat.

A partir d'aquí vam crear una profunda amistat i vaig anar seguint els seus passos. Només us diré que ens vam casar amb un dia de diferència i el primer fill també va néixer amb un dia de diferència.

Però no és d'aquestes bromes que us volia explicar, la realitat és que en Manel tenia una capacitat didàctica especial dominada per la senzillesa i la humilitat. No voldria oblidar que era un cristià convençut.

La seva capacitat de recursos semblava il·limitada i sempre estava a punt per presentar-te un nou projecte que acabaria realitzant-se.

Amb la Teresa la seva esposa tenien una bona família nombrosa. Ella sempre li ha fet costat i l'ha cuidat fins a l'últim instant.

Es va incorporar a l'escoltisme l'any 1945. Havia estat Comissari de la Branca Minyons (els nois de 12 a 17 anys). Era ben conegut pels caps del Scouts de France. Va seguir el curs de Chamarande (camp escola dels SDF) sent el primer de la post guerra a fer-lo.

Va arribar a ser Comissari Internacional, fet que el va portar a poder assistir a les Jamboree d'Àustria (1951), Regne Unit (1957), Grècia (1963) i Noruega (1975). Dirigia els CEP (Camp Escola de Preparació) donant-li un esperit nou i dinàmic.

Va realitzar importants donacions de documents i peces simbòliques (on destaca una important col·lecció de segells sobre escoltisme) que han ajudat a ampliar l'arxiu històric que MEG conserva a la seva seu de Can Cadena. Aquest material està a disposició de totes aquelles persones que el vulguin consultar.

Va ser promotor i jurat dels Premis Jaume Ciurana i membre del Senat de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya.

Però no sols a l'escoltisme va dedicar els seus esforços. Son molts els projectes de compromís cívic els que el van absorbir.

A part de farmacèutic amb farmàcia pròpia havia treballat al Laboratori Municipal on tenia un càrrec directiu.

Va ser fundador de l'Escola Proa a la Bordeta, que encara funciona actualment.

En un moment donat li van oferir formar part del Consell Directiu de Cavall Fort del que va arribar a ser-ne President i expliquen que gràcies a ell van treure l'entitat d'una greu situació que hagués pogut acabar amb la Revista.

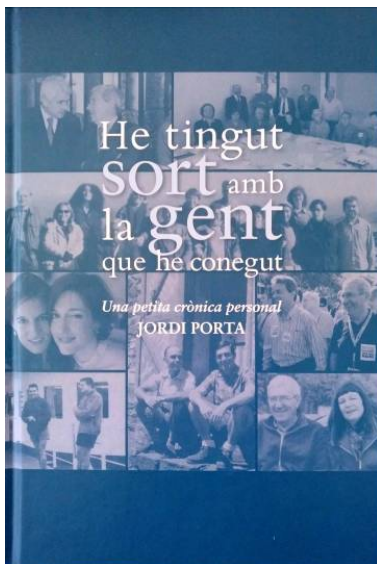
També va assumir responsabilitats a la Gran Enciclopèdia Catalana, la Cooperativa de Farmacèutics, i d'altres.

Fa uns anys vaig ajudar-lo en la presentació al premi de la Fundació Jaume Carulla i vaig quedar parat de la gent que va adherir-s'hi i la facilitat en recollir les adhesions, entitats com la Universitat de Barcelona, el Col·legi de Farmacèutics, el Museu Diocesà de Vic, a part la Fundació Josep Sans, l'Escoltisme, el Secretariat d'entitats de Sants-Hostafrancs...

Era realment amic de tothom i tothom el coneixia.

Com podem veure les seves activitats eren múltiples i tenia la capacitat de fer-te entrar en el seu projecte. Sempre ens sorprenia en alguna idea nova i tot rodejat d'una calma aparent que semblava fer més fàcil el projecte, mantenint però, un caràcter exigent i perfeccionista. Sota el punt de vista de l'escoltisme era un gran educador a qui molts li devem el nostre creixement i el recordarem amb agraïment. Verdaderament en Manel ha fet molt per la joventut del nostre país.

Gràcies Manel ☑

Com ja sabeu, el nostre consoci Jordi Porta ha publicat un llibre de més de 200 pàgines, amb il·lustracions, que porta per títol: *He tingut sort amb la gent que he conegut. Una petita crònica personal.*

Els qui el van sol·licitar, acollint-se a l'ofertament que vàrem anunciar en el número passat del CALIU, el rebran properament per correu postal.

Si algú no el va sol·licitar en el seu moment encara el pot demanar a secretaria, tel. 935 902 700 o al correu electrònic info@escoltesiguies.cat a l'atenció de la Neus, i subjecte a disponibilitat ☑

Ramon de Penyafort Ferret i Isern (†)

Text: Redacció

Foto: Internet

Hem sabut que el passat 28 d'agost va morir el nostre soci Raimon de Penyafort Ferret Isern als 81 anys d'edat.

Ferret Isern va néixer a Vilanova i La Geltrú on va viure la seva infantesa. Va ingressar a l'Escolania de Montserrat i de molt jove va perdre els seus pares que regentaven una botiga de queviures.

Ja a Barcelona va estudiar periodisme i ciències polítiques. De natural molt inquiet i de conviccions cristianes. Soci fundador de Convergència partit en el que va ser molt actiu sense ocupar càrrecs, però participant en moltes activitats com els fets del Palau.

No cal dir que també dins de l'escoltisme i com a membre de l'Abat Marcet va ser un actiu participant, especialment als anys cinquena i seixanta.

Darrerament havia participat en alguna de les nostres trobades.

Descansi ara en la pau ben merescuda

L'IPECC atorga el premi “Josep Maria Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols” a deu catalans residents a l'exterior

Aquest premi “Josep Maria Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols” distingeix des de fa trenta-dos anys a catalans i catalanòfils residents a l'exterior que s'han distingit pel seu treball en favor del manteniment de la presència catalana en el món i la difusió de la cultura catalana i/o el fet nacional català a l'exterior.

enguany s'ha celebrat la 32ena edició d'aquests guardons i en cada una de elles s'han distingit a deu persones cada vegada, distribuïdes geogràficament de la següent manera: 167 premis d'Europa; 145 d'Amèrica; 5 d'Oceania; 2 d'Àsia i 1 d'Àfrica. En total 320 premis.

El nostre amic i soci Josep Puig ha actuat com secretari del jurat i l'acte del lliurament del premi se celebrarà en una data i format que dependrà de la evolució de la pandèmia Covid 19.

Desembre

Data a concretar i si les normes ho permeten

Els jardins de Costa i Llobera de Montjuïc, a Barcelona

Visita al jardí de cactus i plantes crasses.

CALIU

Rbla. Mossèn Jacint Verdaguer, 10

08197 Valldoreix

info@escoltesiguies.cat

<https://fundaciojsans.cat/antics-escoltes-i-guies/>

**Antics
Escoltes
i Guies**